

EUROPEJSKIE STOWARZYSZENIE MYŚLIWYCH ŁUCZNIKÓW (aktualnie EBF)

Sprawozdanie Duńskiego Stowarzyszenia Myśliwych Łuczników Duńskich Lasów Państwowych i Agencji Środowiska.

Statystyki dotyczące saren (*Capreolus capreolus*) pozyskanych z łuku w Danii w okresie od 1 października 1999 r. do 15 stycznia 2004 r.

Wprowadzenie.

Te pięcioletnie badania doprowadziły w rezultacie do ujednoczenia (doprecyzowania) przepisów regulujących myślistwo łucznicze w Danii (pierwsze przepisy zezwalające na polowanie z łukiem weszły tam w życie w 1999 r.).

Badanie to opiera się na raportach tworzonych przez myśliwych łuczników którzy polowali z łukiem na sarny. Zgodnie z §16 aktu prawnego regulującego polowanie z łukiem w Danii, wszyscy myśliwi łuczniczy są zobowiązani do przedstawienia "Raportu myśliwskiego" opisującego liczbę oraz gatunki zwierzyny pozyskanej podczas polowania w określonym sezonie łowieckim. Państwowa Agencja Lasów i Środowiska (dalej jako: Agencja Środowiska) przesyła w lutym/marcu każdego roku, kwestionariusz raportu łowieckiego do wszystkich myśliwych łuczników. Kwestionariusz musi być wypełniony oraz odesłany nie później niż do dnia 1 maja tego samego roku.

Jeśli raport nie zostanie złożony, Agencja Środowiska może cofnąć myśliwemu zezwolenie do polowania z łukiem. Oprócz generalnego raportu myśliwskiego, który stosuje się do wszystkich gatunków zwierzyny, każdy myśliwy łucznik który pozyskuje z łuku sarny (*Capreolus Capreolus*) jest zobowiązany do wypełnienia specjalnych raportów. Są one skonstruowane w taki sposób, aby być przydatnymi do oceny efektywności łuku jako narzędzia do polowania na sarny. Wskaźnik efektywności zwrotu wypełnionych raportów do Agencji Środowiska wynosi 99,4%. Raporty te są porównywane z raportami składanymi przez właścicieli duńskich psów tropiących, które są wymagane w przypadku podejrzenia zranienia zwierzyny i składane jako niezależne raporty z wyników dochodzenia postrzałka. Pierwsze obowiązkowe kursy myślistwa łuczniczego odbywały się w Danii jesienią 1999 roku w formie teoretycznego (pisemnego) oraz praktycznego (biegłość w strzelaniu) testu, zgodnie z nowym ustawodawstwem regulującym polowanie z łukiem w Dani od 1999 r.

Podsumowanie.

Łącznie w okresie 1999-2004 r. oddano z łuku 576 strzałów do saren. 561 z tych strzałów zostało udokumentowane jako trafienia. W sumie pozyskano 533 saren, co stanowi podstawę do poniższych statystyk.

W 11 przypadkach, strzały całkowicie chybiły celu przy jednoczesnym braku jakichkolwiek objawów trafienia zwierzyny. Założenie to zostało potwierdzone poprzez całkowity brak farby i/lub płynów ustrojowych na odnalezionych strzałach.

W 4 przypadkach ani nie było żadnych dowodów na zranienie zwierzyny ani nie odnaleziono strzały.

W 28 przypadkach (4,99%) stwierdzano trafienia (udokumentowane albo obecnością płynów ustrojowych odnalezionych na ziemi lub na odzyskanej strzale), które zostały uznane za zranienia.

Liczba myśliwych łuczników którzy upolowali sarny

Sezon łowiecki	Łączna liczba myśliwych łuczników	Liczba myśliwych łuczników którzy upolowali sarny	Procent myśliwych łuczników którzy upolowali sarny
1999/2000	176	39	22,2%
2000/2001	250	70	28,0%
2001/2002	347	66	19,0%
2002/2003	398	73	18,3%
2003/2004	454	85	18,7%

Okolo 20% spośród uprawnionych myśliwych udało się upolować sarnę z łuku. Wciąż pojawia się coraz większa liczba myśliwych, którzy wybierają łuk i strzały jako narzędzie do polowania. Można przypuszczać, iż te same powody, które skłaniają wędkarzy do łowienia na sztuczną muchę (trudna metoda połowu wymagająca kunsztu wędkarskiego), powodują iż myśliwi sięgają po łuk.

Liczba strzałów oddanych do saren

Sezon łowiecki	Pozyskane sarny	Chybione strzały	Zranione sarny ¹	Łącznie
1999/2000	66	3	1	70
2000/2001	106	1	4	111
2001/2002	101	1	8	111
2002/2003	126	1	8	135
2003/2004	134	5	10	149
1999/2004	533	11	32	576

Jedenaście strzałów zostało zakwalifikowanych jako całkowite chybienie, co zostało udokumentowane poprzez brak farby lub innych płynów ustrojowych na miejscu zestrzału oraz na odnalezionej strzale.

Sezon łowiecki	Strzały oddane do saren	Pozyskane sarny	Chybione strzały	Zranione sarny	Zranienia w %
1999/2000	70	66	3	1	1,49 %
2000/2001	111	106	1	4	3,64%
2001/2002	111	101	1	9	8,18%
2002/2003	135	126	1	8	5,97%
2003/2004	149	134	5	10	6,94%
1999/2004	576	533	11	32 (28)	(5,66% (4,99%))

¹ Ad. Pozycja „Zranione sarny” – w 28 przypadkach stwierdzono trafienie udokumentowane albo płynami ustrojowymi odnalezionymi na gruncie w miejscu zestrzału albo płynami ustrojowymi na odnalezionej strzale.

W 4 przypadkach nie odnaleziono żadnych dowodów trafienia ani nie odnaleziono strzały ale zgodnie z polityką Agencji sytuacje te zostały zakwalifikowane jako zranienie zwierzyny.

--	--	--	--	--	--

Dane pozyskane w wyniku tych pięcioletnich badań, zaowocowały m.in. podniesieniem poziomu minimalnej energii kinetycznej strzały, w przypadku gdy myśliwy wybiera do polowania grot mechaniczny lub blunt. Nowa minimalna energia kinetyczna strzały wynosi 70 dżuli.

Metody polowania stosowane podczas badań

Sezon łowiecki	Podchód	Polowanie z naganką	Namiot czatownia	Treestand
1900/2000	24	22	14	10
2000/2001	31	19	29	32
2001/2002	41	20	17	33
2002/2003	47	18	31	39
2003/2004	59	17	28	45
1999/2004 (576)	202	96	119	159

Typy łuków wykorzystywane podczas badań

Typ łuku	Bloczkowy	Refleksyjny	Długi
Liczba pozyskanych saren (576)	565	6	5

Jedynie 2 % myśliwych wybrało łuki tradycyjne, co stanowi nieco niższy wskaźnik niż w statystykach amerykańskich. Może to być rezultat bardzo wymagającego egzaminu strzeleckiego, gdzie wymaga się aby minimum pięć z sześciu strzał trafiło w witalną strefę figury zwierzyny począwszy od rozmiarów sarny aż do bażanta z nieznanych odległości na dystansie do 25 m.

Dystanse na jakich oddawano strzały

Dystans w metrach	do 10	od 11 do 15	od 16 do 20	od 21 do 30
Liczba pozyskanych saren (576)	109	153	183	131

Większość strzałów (77,2%) była oddawana w odległości do 20 m, co koresponduje z wynikami badań przeprowadzonych wśród myśliwych łuczników w Ameryce Płn. na przykładzie jeleni.

Ustawienie zwierzyny w trakcie oddania strzału

Ustawienie zwierzyny	Bokiem – na biał	Na kulawy sztych przodem	Na kulawy sztych tyłem	Przodem
Liczba pozyskanych saren (576)	454	79	43	2

Większość strzałów (78,8%) została oddana do zwierzyny stojącej na biał. Raczej niewiele strzałów oddano na kulawy sztych przodem (13,7%). Jest to kąt strzału, który większość literatury bowhunterskiej wskazuje jako mało skuteczny i będący zarazem przyczyną zranień. Nieliczne strzały (7,5%), oddano w pozycji na kulawy sztych tyłem, którą międzynarodowi eksperci wskazują jako "najbardziej śmiertelnych strzał" z łuku.

Poruszanie się sarny w momencie oddawania strzału

Rodzaj ruchu	Stojąca nieruchomo	Idąca	Kłusująca	Galopująca	Ruszyła się w momencie strzału
Liczba saren	491	79	1	0	5

Dystans podniesienia - odległość mierzona w metrach od miejsca zestrzału do miejsca odnalezienia sarny

Dystans m	0	0 - 25	25 - 50	50 - 100	+100
Liczba saren(533)	87	199	180	50	17

W 87,4% przypadkach sarny zostały odnalezione w odległości 50 metrów od miejsca zestrzału. Wyniki te są porównywalne do rezultatów osiągniętych podczas polowania z bronią palną na sarny.

Stopień penetracji strzały

Stopień penetracji	Strzała przeszła całkowicie przez tuszę	Broadhead przeszedł na wylot ale strzała pozostała w tuszy	Częściowa penetracja - broadhead pozostał w tuszy.
Liczba saren (555)	485	60	10

W 87,4% przypadków strzała całkowicie przeszła przez tuszę sarny. W 10,8% przypadków broadhead przeszedł na wylot ale reszta strzały utknęła w tuszy. W 1,8% przypadków broadhead nie przeszedł całkowicie przez tuszę sarny.

Te liczby wskazują jednoznacznie, że energia kinetyczna strzały 40 dżuli jest z szerokim marginesem wystarczająca do polowania na sarny. Powyższe dane zostały udokumentowane na podstawie oględzin odnalezionych strzał na których widoczne były ślady oraz stopień penetracji tuszy.

Organy penetrowane przez broadhead

Organ	Serce/płuca	Wątroba	Miękkie	Szyja/kręgosłup	Szynki
Liczba saren (533)	456	30	8	37	2

W niektórych przypadkach strzała penetrowała więcej niż jeden organ. Wówczas kwalifikowano jako organ trafiony ten, którego ranienie jest śmiertelne. Na przykład

strzała przeszła przez miękkie a następnie przez wątrobę – strzał kwalifikowano jako trafienie wątroby. W 85,6% przypadków trafiono strzałą w wybrany, zamierzony obszar celowania (komorę).

Postrzałki saren z łuku.

Łącznie oddano z łuku 576 udokumentowanych strzałów do saren. W jedenastu (11) przypadkach zakłada się że strzała całkowicie chybiła celu. Zostało to potwierdzone poprzez brak śladów farby lub innych płynów ustrojowych na odnalezionych strzałach. W czterech (4) przypadkach nie odnaleziono ani śladów farby ani nie odnaleziono strzały. Te cztery przypadki zgodnie z wytycznymi Agencji Środowiska zostały zakwalifikowane jako zranienia zwierzyny.

Dane pozyskane w tym badaniu były weryfikowane z raportami sporządzanymi przez zespoły ds. poszukiwań postrzałków (tzw. pogotowie postrzałkowe) wykorzystujące psy tropiące. W czterech przypadkach poszukiwań z wezwanym na miejsce psem, uzyskano następujące wyniki:

Dwie sarny odnaleziono odpowiednio 30 oraz 150 metrów od miejsca zestrzału. Jedna sarna nie została odnaleziona przez psa, ale została znaleziona martwa następnego dnia, 130 metrów od miejsca zestrzału. Jednej sarny nigdy nie odnaleziono.

W jednym przypadku, sarna została trafiona strzałą w grzbiet na kręgosłup. Sparaliżowana zwierzyna padła w miejscu a następnie została dokłuta nożem. Tę sarnę zakwalifikowano do grupy postrzałków.

Wniosek: z 561 saren uznanych za trafione strzałą z łuku, 28 zostało zakwalifikowanych jako postrzałki. Całkowity wskaźnik procentowy postrzałków tj. 4,99% koreluje z innymi metodami polowania na sarny w Europie.

Anders Gejer oraz

Richard Cadwalader,

European Bowhunting Association (aktualnie EBF)